

XXVII VISPĀRĒJIE
LATVIEŠU
DZIESMU UN
XVII DEJU SVĒTKI

ŠŪPULIS

2023. gada 4. jūlijā
plkst. 19.00

LATVIJAS NACIONĀLAJĀ OPERĀ

VOKĀLSIMFONISKĀS
MŪZIKAS KONCERTS

*Pilna Māras istabiņa
Sīku, mazu šūpulīšu:
Kad to vienu kustināja,
Visi līdzī ligojās.*

ŠŪPULIS

Dziesma – Šūpulis.

Mūzika – Šūpulis.

Tautasdziesma – Šūpulis.

Diriģents – Līksts.

Komponists – Līksts.

Mūsu katra Sirdī ir Šūpulis, kurā

auklējam Mīlestību pret savu

Zemi, Tautu un Dzīvību.

Šūpulis bez Līksts nešūpojas.

Mūzika bez diriģenta zižļa neskan.

Viss ir viena vibrācija. Mīlestība tiek iešūpota ar diriģenta zizli, vijoles vai čella lociņu, ar bingu vāļi, ar elpu mežragā vai obojā, ar pirkstu pieskārieniem arfas stīgām.

Mēs esam Likstis, kas rada pasauli. Skaņas pasauli, kas mūs iešūpo Dzīvībā.

Šūpulis kā pagātnes un nākotnes savienotājs, kurā mirklis ir un notiek Tagad.

Mēs dzīvojam Tagadnē – starp pagājušo un vēl neesošo vai nenotikušo.

Nāc un Esi pie Dziesmas Šūpuļa! Ar savu Liksti. KlātEsamību. KlātBūtni. Iešūpot savu Dziesmu. Mūsu Dziesmu.

RĒZIJA KALNIŅA,
koncerta režisore

Koncerta ideja balstīta mūsu simfoniskās mūzikas pirmsākumos un šodienā.

Šūpulis ir dzīvības sākuma simbols, šajā gadījumā tas norāda uz latviešu simfoniskās mūzikas mūžu: sākumu, šodien un turpinājumu. Atskatāmies uz spilgtiem opusiem, kas radīti agrākos laikos, un aplūkojam tagadnes meistardarbus.

Speciāli šim koncertam Uģis Prauliņš radījis jaundarbu, kurā savienojas tautas mūzikas un akadēmiskās mūzikas elementi, izceļot mūsu priekšteču mantojumu un godinot šodienas devumu.

Prieks koncertā rādīt Latvijas simfoniskās mūzikas diriģentu saimi, kur visi ir izcili nozares profesionāļi ar plašu darbības lauku Latvijā un pasaulē.

AINĀRS RUBIŅIS,
koncerta
mākslinieciskais vadītājs

Latviešu Dziesmusvētki ir kā seismiski grūdieni vai dzemdības – dzimst un šūpulī guldina mūs pašus, šūpo un auklē nāciju. Ar šūpuļdziesmu tiem, kas no paaudzes uz paaudzi nepazaudē ceļu uz Dziesmusvētkiem. Tie, kas iet bēgļu gaitās Pirmajā pasaules karā, strēlnieki, Latvijas dibinātāji un cēlāji, trimdas bērni, padomju laiku Dziesmusvētku lāpas nesēji, kur “Gaismas pils” ir visu izdziedātais tautas garaspēks un tiekšanās atkal atgūt Latvijas neatkarību. Un jau trīs gadu desmitus Latvija atkal ir brīva valsts.

Vēstures laika līnijā iezīmē arī latviešu vokālsimfoniskās mūzikas partitūras un diriģenti gan Latvijā, gan pasaulē. Te ir vieta galvenajam lomas tēlotājam – DIRIĢENTAM.

Koncertstāstu veido vienas brālības un ģildes pārstāvji – latviešu diriģenti, kas ētikas, meistarības, noslēpumu un skaistā izjūtu, mūzikas valodas parametrus kā dārgu diriģenta zizli uztic cits citam un dod pārmantošanā; viņi atbalsta cits citu un māca latviešu simfoniskās mūzikas un kultūras laukā.

Blakus mūzikai “Šūpulī” dzīvo arī latviešu valoda, tautasdziesmas, kas koncertu vērš stāstā – tā ir vienas dienas saules gaita.

Šis koncertstāsts ļauj klausītājam viņoties līdzī skaņām un sajūst laika un laikmeta zīmes latviešu vokālsimfoniskās mūzikas ceļā.

Mūsu dziesmu šūpulī no paaudzes uz paaudzi izauglējās un izaug jauni mūzikas valdnieki – latviešu diriģenti.

DACE MIČĀNE-ZĀLĪTE,
koncerta dramaturģe

SAULES VIENAS DIENAS GAITA

I DAĻA

Zvaigžņu nakts, rītausma un piedzimšana

Jānis Mediņš
(1890–1966)

DZIEDĀJ’ TAUTU TĪRUMĀ

No cikla “Piecas latviešu
tautasdziesmas” balsij un
orķestrim (1963)

Soliste
Inga Kalna
Diriģents
Mārtiņš Ozoliņš

Par dvēseli, zvaigzni un Sauli

Ādolfs Skulte
(1909–2000)

UVERTĪRA (1987)

Diriģents
Imants Resnis

Saules asaras

Lūcija Garūta
(1902–1977)

Klavierkoncerta (1951) III daļa

MAESTOSO - ALLEGRETTO SCHERZANDO

Solists
Reinis Zariņš
Diriģents
Atvars Lakstīgala

Diena – Saules dziesmas – pusdienlaiks

Zigmars Liepiņš
(1952)
Māras Zālītes
dzeja

Vokālsimfoniska poēma
**DZIEDOT DZIMU,
DZIEDOT AUGU** (2007)

I. Ai, bieza tumsa
III. Kam klusē, brālīti?
V. Ar gredzentiņu
VI. Kas manim tumsa!

Dūdu un bungu grupa *Auļi*
Diriģents
Jānis Liepiņš

Jānis Mediņš
(1890–1966)

DZIED, MĀSIŅA, VAKARĀ

MEITIŅ’ SĒDĒJ’ AIZ ŪDEŅA

No cikla “Piecas latviešu
tautasdziesmas” balsij un
orķestrim (1963)

Soliste
Inga Kalna
Diriģents
Mārtiņš Ozoliņš

Dieva bite Saule

Juris Karlsons
(1948)

Fragmenti no baleta
ANTONIJA #SILMAČI
(2020)

Skroderi nāk
Zāra
Fināls

Diriģents
Guntis Kuzma

*Svīta no Jura Karlsona baleta
“Antonija #Silmači” programmā
iekļauta ar Latvijas Nacionālās
operas un baleta atļauju.*

Saules vizēšana

Imants Kalniņš
(1941)
Aleksandra
Čaka dzeja

Svīta no operas
**MATĪSS, KAUSU
BAJĀRS**
(2002)

Irēnas un Knuta duets
“Visu dienu”

Rīdzinieku koris
“Rīga, roze sārta” un
“Roze, gaiši dzeltenīga”

Matīsa dziedājums
“Daudz lielāks ir
mans spēks un vara”

Diriģents
Ainārs Rubiķis

Solisti –
Viktoriņa Pakalniece
un Rihards Millers

Solists
Juris Jope

II DAĻA

Jāzeps Vītols
(1863–1948)
Frīdriha
Plostenieka
dzeja

Kantāte
DZIESMA
(1908)

Soliste
Inga Šļubovska
Diriģents
Viesturs Gailis

Melnā saule dzimtenē un trimda

Tālvaldis Ķeniņš
(1919–2008)

**KONCERTS
SITAMINSTRUMENTIEM**
(1984) īsināta versija

Solisti – Mikus Bāliņš,
Elvijs Endelis,
Elīna Endzele,
Guntars Freibergs,
Ernests Mediņš
Diriģents Andris Poga

Pavēnis – Saules un ēnu rotaļa

Jānis Mediņš
(1890–1966)

**ES, MEITIŅA,
PUIŠU DĒĻ**
No cikla “Piecas latviešu
tautasdziesmas” balsij
un orķestrim (1963)

Soliste
Inga Kalna
Diriģents
Mārtiņš Ozoliņš

Arturs Maskats
(1957)

CAPRICCIO
obojai un stīgu
orķestrim (2008)

Solists
Pēteris Endzelis
Diriģents
Andris Vecumnieks

Gadsimtu Saules kāpnes

Jēkabs
Jančevskis (1990)
Knutu Skujenieka
un Vizmas
Belševicas dzeja

**SPĀRNI, LIELUMS
UN SPĒKS**
II un III daļa
(2018)

Diriģents
Aivis GreTERS

Balinošā saule

Uģis Prauliņš
(1957)
Latviešu
tautasdziesmas
vārdi

ŠŪPUĻDZIESMA
(2023)
Pirmatskaņojums

Dūdu un bungu grupa *Auļi*
Diriģents
Ainārs Rubiķis

Dziesmusvētki – Saule vidū gaisa

Jurjānu Andrejs
(1856–1922)

**LATVJU VISPĀRĪGO
DZIESMU SVĒTKU
MARŠS**
(1880)

Diriģents
Aleksandrs Viļumanis

Jānis Mediņš
(1890–1966)

AIJĀ, ŽŪŽŪ
No cikla “Piecas latviešu
tautasdziesmas” balsij un
orķestrim (1963)

Soliste
Inga Kalna
Diriģents
Mārtiņš Ozoliņš

KONCERTĀ PIEDALĀS

INGA KALNA – soprāns
INGA ŠĻUBOVSKA – soprāns
VIKTORIJA PAKALNIECE – soprāns
JURIS JOPE – tenors
RIHARDS MILLERS – baritons
PĒTERIS ENDZELIS – oboja
REINIS ZARIŅŠ – klavieres
INESE KUČINSKA – Tautasdziesma

Latvijas Nacionālais
simfoniskais orķestris,
mākslinieciskais vadītājs
un galvenais diriģents
Tarmo Peltokoski
Latvijas Radio koris,
mākslinieciskais vadītājs un
galvenais diriģents Sigvards Kļava
un diriģents Kaspars Putniņš
Valsts akadēmiskais koris *Latvija*,
mākslinieciskais vadītājs un
galvenais diriģents Māris Sirmais
Dūdu un bungu grupa *Auļi*
Perpetuum Ritmico –
Mikus Bāliņš, Elvijs Endelis,
Elīna Endzele, Guntars Freibergs,
Ernests Mediņš

Koncerts tiešraidē:
Latvijas Radio 3 “Klasika” un LTV 1

KONCERTA VEIDOTĀJI

Mākslinieciskais vadītājs – AINĀRS RUBIČIS
Režisore – RĒZIJA KALNIŅA
Dramaturģe – DACE MICĀNE ZĀLĪTE
Māksliniece – SANDRA STRĒLE
Kostīmu māksliniece – KRISTĪNE PASTERNAKA
Skatuves iekārtojums – TAUNIS GRŪBE
Gaismu mākslinieks – AINARS PASTARS
Videostāstu veidotājs – JĀNIS ĶERIS
Redaktors – ORESTS SILABRIEDIS
Skaņu režisors – GUSTAVS ĒRENPREISS
Projekta vadītāja – KRISTĪNE ZVIRBULE

Diriģenti
VIESTURS GAILIS, AIVIS GRETERS,
GUNTIS KUZMA, ATVARŠ LAKSTĪGALA,
JĀNIS LIEPIŅŠ, MĀRTIŅŠ OZOLIŅŠ,
ANDRIS POGA, IMANTS RESNIS,
ANDRIS VECUMNIEKS,
ALEKSANDRS VIĻUMANIS

Vairāk par koncertu

Rikotāji

Latvijas Nacionālais
kultūras centrs

Kultūras ministrija

Partneris

Atbalstītāji

Kārums

MANGAĻI

Rimi

CIRCLE K

**Latvijas
Finieris**

Dzintars

spice

Pakalpojumu un produktu partneri

airBaltic

Bolt

SAMSUNG

**Pasaules
Dabas
Fonds**

Svētkus atspoguļo

SANTA

jauns.lv

Diena

Delfi

24

nra.lv

ir

LRĒTV

LATVIJAS
MĒDIJI

Jūrmala.tv

Sabiedriskie mediji

**LATVIJAS
TELEVĪZIJA**

Pasākuma norise tiks fiksēta audio, audiovizuālā un fotogrāfiju veidā, pamatojoties uz Dziesmu un deju svētku likumu un leģitīmu interesi, ar nolūku popularizēt svētkus, atspoguļot to norisi, veidojot nemateriālās kultūras mantojumu. Iegūtais materiāls neierobežotu laiku tiks saglabāts un publiskots iepriekš norādītajam nolūkam.

Pārzinis: Latvijas Nacionālais kultūras centrs,
Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 14-7,
Rīga, LV-1050, Tālr.: (+371) 67228985,
E-pasts: lnkc@lnkc.gov.lv
Pasākumā plašsaziņas līdzekļi darbojas saskaņā ar to profesionālo darbību regulējošajiem likumiem un ir atzīstami par patstāvīgiem pārziniem.